

Република Србија
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

Број: 010-01-00314/2011-01

Дана: 30.маја 2012.године

Београд

Високи савет судства, у поступку преиспитивања одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности по приговору **Ј.Ж. из Крагујевца**, у смислу одредбе члана 5 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о судијама (Сл.гласник РС 101/2010) и члана и члана 29 Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састав Високог савета судства о престанку судијске дужности, на седници Високог савета судства дана 30.маја 2012.године донео је следећу

О Д Л У К У

ОДБИЈА СЕ приговор **Ј.Ж. из Крагујевца** изјављен против одлуке о престанку судијске дужности првог састава Високог савета судства број 06-00-37/2009-01 од 25.децембра 2009.године и одлука **ПОТВРЂУЈЕ**.

О б р а з л о ж е њ е

Ј.Ж. је до престанка судијске дужности обављао судијску дужност у Окружном суду у Гњилану, а од 1999.године седиште суда је било измештено у Врању, пријаву за избор подноси за Апелациони суд у Нишу, Виши суд у Косовској Митровици, Апелациони суд у Крагујевцу, Виши суд у Крагујевцу и Управни суд.

Одлуком Високог савета судства од 16.12.2009.године подносилац приговора није изабран за судију у судове за које је поднео пријаву за избор.

Против те Одлуке подносилац приговора је изјавио Уставну жалбу Уставном суду Србије, а из разлога: пропуштања да му се достави обавештење о постојању разлога за сумњу у његову стручност, достојност и оспособљеност; да му се омогући увид у доказе како у погледу сумње у његову стручност, оспособљеност и достојност, тако и у погледу изабраних; да му се омогући да се изјасни о чињеницама и разлозима; да му се достави одлука са разлозима; због пропуштања да му се на изричит захтев доставе податци на којима је заснована одлука; што су подаци који су коришћених приликом предузимања радњи проглашени службеном тајном, да су употребљавани податци о личности противно Уставу и закону, као и да му је давањем изјава у јавност повређено лично и професионално достојанство.

У погледу резултата рада истиче да његови резултати рада ничим не изазивају сумњу у испуњеност критеријума јер је у периоду од 2006.-2008.године имао само једну укинута одлуку, истиче да је у том периоду радио у свим материјама, да је сходно

посебним околностима у којима је суд радио у посматраном периоду решио 5 истражних предмета, првостепених грађанских 4, а другостепених грађанских 15, а у кривичној материји 15 предмета.

Приговара процедури избора, елаборира питање сталности судијске функције, приговара саставу у којем је радио први сазив ВСС, независности Првог састава ВСС и појединих чланова, те да му је било ускраћено право на правично суђење, па предлаже да се уставна жалба усвоји, констатују извршене повреде Уставом гарантованих права, да му није престала судијска дужност, а Високом савету наложи да у поновљеном поступку уз гарантовање свих права, поново одлучи о његовој пријави.

Одлуком Високог савета судства број 06-00-37/2009-01 од 25.децембра 2009.године констатован је престанак судијске дужности подносиоцу приговора закључно са 31.12.2009.године, а у смислу одредбе члана 101 став 1 Закона о судијама (Сл.гласник РС бр.116/2008). У одлуци је као разлог за престанак судијске дужности констатовано да подносилац приговора није испунио критеријуме прописане Одлуком о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова (Сл.гласник РС бр.49/2009).

Против те одлуке изјављује жалбу Уставном суду, а из разлога битне повреде одредаба поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права, повреде уставних права и права гарантованих Европском конвенцијом. У жалби истиче да се налазио на сталној судијској дужности и испуњава све критеријуме требало је да буде изабран за судију. Дато образложење сматра паушалним, те да не садржи конкретизоване разлоге. Од битних повреда истиче да је Високи савет судства одлучивао у некомплетном саставу, а да је као такав и конституисан и да стога није ни могао да одлучује, па ни каснијим избором осталих чланова, потом да је озбиљно доведено у питање пристрасност појединих чланова ВСС јер су у спроведеном поступку учествовали као кандидати и њихови блиски сродници, или пак лица са којима су била у било каквом пословном односу, да су седнице за јавност биле затворене, да га ВСС није обавестио о постојању сумње у испуњеност критеријума, нити му је омогућено да се о разлозима у сумњу изјасни, да је одлука необразложена, односно да не садржи јасне, конкретне и индивидуализоване разлоге, да приликом одлучивања ВСС није имао никакве друге податке сем пријаве и статистичке податке о раду подносиоца пријаве, да оспорена одлука не садржи поуку о правном леку. У погледу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања указује да Одлука о критеријумима и мерилима не садржи вредносну скалу као јасно мерљива мерила, да приликом одлучивања ВСС није имао у виду ефективно радно време судије, да се не види на који начин је цењена основаност притужби, да није прибављено мишљење седнице свих судија суда у којем је радио нити непосредно вишег суда а што је била обавеза, а указује на низ повреда права гарантованих Уставом. Предлаже усвајање жалбе и поништавање побијане одлуке.

Високи савет судства подносиоцу приговора није доставио образложену одлуку, већ је Уставном суду доставио изјашњење на Уставну жалбу, а у ком изјашњењу су дати разлози на основу којих је у смислу одредбе члана 13 став 1 Одлуке о критеријумима и мерилима констатовано да подносилац приговора није изабран.

„Подносилац жалбе у периоду који је сагледаван 2006., 2007. и 2008.година, а и пре тога, фактички није вршио судијску дужност, те за овог кандидата Високи савет судства није могао располагати подацима и резултатима рада на основу којих би могао проценити да ли испуњава услове за избор на сталну судијску функцију. У оваквом

случају имајући у виду да подносилац жалбе у време избора фактички није вршио судијску дужност (што представља услов за претпоставку о испуњавању мерила и критеријума из Одлуке високог савета судства о критеријумима и мерилима за оцену стручност, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова) Високи савет судства је нашао да је доведена у сумњу претпоставка из одредбе чл. 13 ст. 1 поменуте одлуке.“

Одредбом члана 5 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о судијама (Сл.гласник РС 101/2010) прописано је да ће стални састав Високог савета судства преиспитати одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности судија из члана 101 став 1 Закона о судијама, у складу са критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности, које ће донети стални састав Високог савета судства, док је у ставу 3 прописано да жалбе, односно уставне жалбе се сматрају приговорима на одлуку Високог савета судства, односно у смислу одредбе става 4 да о приговору одлучује стални састав Високог савета судства.

У смислу одредбе члана 5 став 1, 3, 4 и 5 Закона о изменама и допунама Закона о судијама, стални састав Високог савета судства је дана 23.05.2011.године донео Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности, а у смислу одредбе члана 3 став 2 тачка 4 тих Правила је прописано да Високи савет судства утврђује чињенице да подносилац приговора не испуњава неки од критеријума, док чланом 8 Правила прописано је да је задатак Комисије Високог савета судства да спроведе поступак утврђивања чињеница и разговора са подносиоцем приговора, а које право је подносиоцу приговора гарантовано чланом 5 став 5 Закона о изменама и допунама Закона о судијама.

Комисија Високог савета судства је спровела поступак утврђивања чињеница, подносилац приговора је и усмено пред Комисијом изложио своје наводе на рочишту одржаном дана 23.12.2011.године, па је Комисија на основу навода и доказа поднетих од стране подносиоца приговора утврдила чињенице на основу којих је Високи савет судства одлучио о приговору.

У изјави подносилац приговора је на рочишту одржаном дана 23.12.2011.године у битноме остаје код разлога и навода датих у изјављеним жалбама. Сматра да чињеница да није имао испуњеност оријентационе норме није последица његовог нерада, већ последица недовољног броја предмета у раду, да је суд од 1999.године био измештен са седиштем у Врању. Сматра да чињеница да није остварио оријентациону норму не би смела да буде сметња за његов избор, јер је наисти начин поступљено и према судијама са КиМ који су изабрани, па то сматра дискриминацијом. У суду су поступали он и председник суда, а поступао је у свим материјама. Сматра да постоје подаци о његовом раду и да је председник суда достављао податке.

Комисија је утврдила следеће чињенице:

У посматраном периоду 2006.-2008.године подносилац приговора је вршио судијску дужност као судија Окружног суда у Гњилану, први пут биран на судијску дужност 1998.године, а за подносиоца приговора не постоје докази нити извештаји о раду, нити у посматраном периоду нити пре тога.

Високи савет судства је приликом одлучивања о приговору пошао је од разлога датих у побијаној одлуци, дакле да подносилац приговора фактички није вршио судијску дужност, а што је утврђено на основу чињенице да је прилив предмета био изузетно мали или прилива предмета није ни било, као и одредбе члана 13 став 1 Одлуке о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова. Том одредбом прописано је да „претпоставља се да судија који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност, а пријавио се за избор у суд исте врсте, односно истог степена, испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке.“

Дакле чињенично је потребно да је подносилац приговора фактички вршио судијску дужност. Чињеница је да је одређеног прилива предмета у суду било, али је било толико мало да их није било довољно ни за поступање једног судије, а у суду је у посматраном периоду било радно ангажовано двоје судија.

Чињеница је да подносилац приговора на прилив предмета није могао да утиче.

С друге стране чињеница је да и суд у којем је подносилац приговора имао поступати имао мали прилив предмета или тог прилива предмета није ни било, јер је на то утицала објективна чињеница. Прилив предмета везује се за надлежност суда, а опет надлежност суда се везује за одређену територију. Суд чији је судија био подносилац приговора није фактички поступао на територији за коју му је надлежност била везана. У таквој ситуацији није ни могло бити прилива предмета, или је прилива било у минималном обиму. Поред тога и доступни статистички подаци су непотпуни.

Да би се судијска дужност фактички вршила потребно је да и судија има предмета у раду, дакле да фактички врши судијску дужност. Судијска дужност се не врши чињеницом самог избора у суду који и фактички не врши надлежност, нити чињеницом да се судијска дужност врши у изузетно малом броју предмета. Фактичко вршење судијске дужности управо и јесте везано за испуњеност критеријума стручности и оспособљености. Стручност и оспособљеност судије се негује радом и поступањем у предметима у току вршења судијске дужности, праћењем судске праксе и прописа које судија примењује у пракси. Чињеницом да подносилац приговора судијску дужност не врши у дужем периоду или је врши у минималном обиму, доводи у питање и испуњеност критеријума стручности и оспособљености. Законска претпоставка испуњености критеријума стручности и оспособљености заснована је управо на чињеници да се и фактички врши судијска дужност, а уколико фактичког вршења судијске дужности нема тада или ове претпоставке нема или се сумња у испуњеност критеријума, на основу минималног вршења судијске дужности мора посматрати у поређењу са осталим кандидатима који су конкурисали за избор. Управо је и ово био основ приликом одлучивања о пријави подносиоца приговора на конкурс за избор, па сходно томе, како није изабран на судијску функцију и за последицу имало престанак судијске дужности.

Престанак судијске дужности подносиоцу приговора заснован је, и одлуком првог састава Високог савета судства, на одредби члана 101 став 1 у вези члана 99 став 1 и 2 Закона о судијама. Дакле из одредбе члана 99 став 1 Закона о судијама прописано је да „судије изабране по Закону о судијама (Службени гласник РС 63/01, 42/02, 17/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 и 46/06) и Закону о судовима(Службени гласник РС бр.46/91, 60/91 – исправка, 18/92 – исправка, 71/92, 63/01, 42/02, 27/03 и 29/04) настављају функцију у судовима за које су изабране до дана ступања на функцију изабраних у складу са овим законом.“ Дакле, све до 31.12.2009.године подносилац приговора је вршио

судијску дужност, а чињеницом да није изабран и судијска дужност је престала по сили закона. Овом чињеницом не постоји и континуитет између судијске дужности и судијске функције, па ни сталности судијске дужности. Ово проистиче и из одредбе члана 146 Устава, односно и уставне одредбе из члана 148 став 1 да уколико не буде изабран на судијску функцију, да му раније стечена судијска дужност престаје.

Поред овог престанка судијске дужности, битно за одлучивање по приговору у овој правној ствари, јесу и следеће одредбе: одредба члана 147 став 3 Устава, дакле овлашћење Високог савета судства да изврши избор судија на сталну судијску функцију, у складу са законом, а са тим у вези и одредбе члана 43, 44 и 45 Закона о судијама, дакле у погледу услова за избор, а са тим у вези одредба члана 45 став 5 Закона о судијама који прописује да критеријуме и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности прописује Високи савет судства у складу са законом. Високи савет судства је донео Одлуку о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова, по којима је оцењивана стручности и оспособљеност свих кандидата па и подносиоца приговора.

Поред тога мора се имати у виду и одредба члана 100 став 1 Закона о судијама, а којом је прописано да „одлуку о броју судија и судија поротника доноси Високи савет судства, у складу са овим законом, уз претходно прибављену сагласност министра надлежног за правосуђе“. Високи савет судства је ову одлуку донео и одредио број судија за сваки суд у Републици Србији, па након тога према утврђеном броју судија расписао и конкурс за избор на који је подносилац приговора учествовао.

Код оваквих чињеница, сама законска претпоставка да подносилац приговора испуњава услове за избор јер је биран по ранијим прописима, није била довољна да се оцени да подносилац приговора испуњава критеријуме за избор. Ово и из разлога јер, као што је и подносиоцу приговора престала судијска дужност, тако је судијска дужност престала и другим судијама бираним по ранијим прописима услед неиспуњености критеријума, које је прописао Високи савет судства у складу са законом, а с друге стране на судијску функцију су изабране судије које су критеријуме испуниле, а да им је и престала судијска дужност на коју су бирани по ранијим прописима. Управо из чињенице да је број судијских места у односу на раније прописе смањен, па сходно томе нису могли ни бити сви изабрани, већ само оне судије бирани по ранијим прописима које су испуниле све прописане критеријуме. Из тога проистиче да се и подносилац приговора морао поредити са другим кандидатима у свим судовима за које је поднео пријаве.

Дакле, под претпоставком да сумње у достојност подносиоца приговора није било, морао је испунити критеријум стручности, дефинисан одредбом члана 45 став 1 Закона о судијама, а овај критеријум подразумева поседовање теоријског и практичног знања потребног за обављање судијске функције, као и критеријум оспособљености, дефинисан одредбом члана 45 став 3 Закона о судијама, а подразумева вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета. По мерилима критеријум стручности се имао ценити кроз проценат укинутих одлука, а таквог податка није било па се испуњеност овог критеријума није могла ни утврдити. У таквој ситуацији, кандидатима који су имали резултате рада, испуњеност овог критеријума се могао утврдити и у односу на подносиоца приговора дати предност. У погледу оспособљености, чињеница је да је подносилац приговора поступао у занемарљиво малом броју предмета. Из поступања у оволиком броју предмета, није се ни могло утврдити да подносилац приговора поседује вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета, односно, у односу на

друге кандидате који су се пријавили на конкурс код којих се поседовање ових вештина могло утврдити на несумњив начин, па из тог разлога дати приликом избора предност овим судијама.

Дакле, основан је био закључак првог састава Високог савета судства да подносилац приговора не испуњава претпоставке из одредбе члана 13 став 1 Одлуке о критеријумима и мерилима за за избор судија и председника судова. Судијску дужност није вршио, а да испуњава критеријуме за избор, у односу на друге кандидате, подносилац приговора је имао само у законом прописаној претпоставци. У односу на оне кандидате у чију испуњеност критеријума сумња не постоји, па су изабрани, јер су имали на несумњив начин утврђено и потребно теоријско и практично знање, али и потребне вештине за примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета, код подносиоца приговора се то није могло утврдити и дати му предност у односу на друге кандидате. Испуњеност критеријума остаје само у претпоставци, али је и приликом избора дата предност кандидатима којима је испуњеност критеријума и доказана и поред исте такве претпоставке коју су поседовали у тренутку избора. Да се поступило супротно, тада би подносилац приговора био позитивно дискриминисан у односу на све остале кандидате, а то није била сврха избора извршеног 2009.године.

Из овога и проистиче да право на вршење судијске функције није стечено право, право на вршење судијске функције, као јавне функције, стиче се испуњењем Уставом и Законом прописаних услова. Подносилац приговора услове за избор на судијску функцију није испунио, па стога није ни изабран, а што је имало за последицу престанак судијске дужности по сили закона.

На основу свих изнетих чињеница Високи савет судства је нашао да се неосновано приговором побија одлука о престанку судијске дужности првог састава Високог савета судства, те да је услед неиспуњености услова прописаних одредбом члана 45 Закона о судијама, имало места примени одредаба члана 101 став 1 Закона о судијама а на основу које је подносиоцу приговора престала судијска дужност са 31.12.2009.године, па је приговор одбијен и одлука потврђена усмислу одредбе члана 29 Правила у вези са одредбом члана 5 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о судијама.

Ову одлуку потписује заменик председника Високог савета судства по овлашћењу председника Високог савета судства из одлуке број 021-02-64/2011-01 од 12.09.2011.године.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ

Против ове одлуке може се у року од 30 дана од дана достављања ове одлуке изјавити жалба Уставном суду.

ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА

ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА

Мирјана Ивић